

~~isqof Metropolita ta' Malta u lil Dak tad-Dioċesi ta' Ghawdex, lir Rev.mi Kappillani u Retturi tal-Parroċċi u tal-Knejjes; lill insara jaż żewġ għejjer tagħna li, b'qalb tassew ġeneruża dejjem fehma u għenhu l-“Opra Pija tal-Qabar ta' Kristu” u lil kult-hadd nagħtu l-isbah u l-ahjar xewqat ta-~~

~~qalbna, waqt li nassigurawhom ukoll mit-talb tagħna u minn dak ta' Missjunerji u ta' l-Insara ta' l-Art Im-qaddsa.~~

**P. NICOLA MAGRO,
O.F.M.
Kummissarju tat-T.S.**

ĊIFRI LI JITKELLMU WEHIDHOM

IL-HEIDMA TAL-KUSTODJA FRANĠISKANA TAT-TERRA SANTA

HEDMA RELIĜIJUZA

- ~~21 Santwarju u 45 Kappelli.~~
- ~~20 Parroċċa b'85,000 fidili.~~
- ~~11 Knejjes sukkursali.~~
- ~~31 Kappellaniji.~~
- ~~495 Missjunarji f'74 Kunventi.~~
- ~~2 Kulleggi Serafiki.~~
- ~~78 Kummissariji mxeridin mad-dinja.~~
- ~~1 Delegazzjoni f'Ruma.~~

HEDMA SOċJALI

- ~~20 skola ghall-bniet u għas-subien b'aktar minn €,000 tħal subien u bniet.~~
- ~~6 Kulleggi b'1,800 edukanti.~~
- ~~10 Orfanat rofji għall-iltiema.~~
- ~~8 Uffiċċini tas-snajja.~~
- ~~3 Tipografiji.~~
- ~~1 Fotezingografija.~~
- ~~1 Kalvonoplastika.~~

IL-GHAġġIEBI

Darba waħda kien hemm raġel Portugiż li mar jagħmel żjara li il-Gerusalem. Issa l-Portugizi huma nies li jħobbu iġhaġġbuha (ara kemm, li nemusa jghidulha *iljun-fant tal-ajru*; u għandhom biċċa flus żgħira, daqs habba, li jghidulha *reis*, u meta jsemmu l-flus, ma jghidux *għandi lira*, imma jghidu: *għandi el-fejn, tmien nija u tmenin reis*). Mela dan il-Portugiż kellu miegħu żaghżugh minn Gerusalem, biex idawwru l-knejjes ta' hemm.

Jum wieħed, wara li daru dawra mal-knejjes, marru jaraw is-suq, u raw raġel ibiġi it-tin. Il-Portugiż saqsa dil dak li kellu miegħu: “Dan xi frott hu?” U dak wiegbu: “*Dana tin*”. Raġa’ l-Portugiż: “X’wahda din, kemm hu żgħir it-tin tagħkom! It-tin ta’ pajjiżna kull tina daqs għaxra minn dawn!” Raw iehor ibiġi il-laring u d-dulliegh. Saqsa l-Portugiż: “U dan xi frott hu?” Wieġbu dak li kien miegħu: “*Dan laring u dak dulliegh*”. “X’eo kon ta’ frott jagħmel pajjiżna, għidli haġa?” raġa l-Portugiż. F’pajjiżna l-laring hu daqs dik li int ghedtli li hi dullieghha; u d-dulliegh, daqs kemm hu kbir, hmar tnejn biss jiftah minnhom; waħda kull naħa!”

Raw iehor ibiġi it-tadam miċ-ċatt, u l-qara’, ahmar u l-Portugiż saq-sieħ dak il-frott x’kien, u ta’ Gerusalem wieġbu li kien tadam u qara’ ahmar. Dak beda jrodd is-slaleb. Dan hu t-tadam tagħkom?” saqsieħ imġħagġeb.” It-tadam ta’ pajjiżna hu kull waħda daqs dik li int ghedt

li hi qargha hamra. U karettun ta' bagħal ma jgħorrx aktar minn tliet qargħāt homor, daqs kemm hu kbir !”

“Issa nagħmilieħu !” qal iż-żagħżugħ ta' Gerusalemm; għal hekk hadu fejn kien hemm hnejja qadima, fuq it-triq, imżakkra, u bil-gebel imwaqqqa' taħtha. U kif waslu ħdejha, iż-żagħżugħ nehha t-tarbu minn rasu u qagħad gharkubbtejh fl-art, u radd is-salib. “X'int tagħmel ?” saqsieh il-Portugiz.

“Qiegħed nistqarr li gdibt, u nitlob ’l Alla jaħfirli. Ghax qabel ma hrigħt ommi talbitni xi haġa tal-flus, u ghedtilha li ma kellix, għad li kelli. Ghax min jghaddi minn taħt dil-hnejja u jkun gideb, jekk ma jis-qarx dnubu, taqa' ġebla fuqu. Ara kemm ġebel hawn fil-art; dan kollu waqa' fuq il-giddebin !”

Il-Portugiz sar isfar lellux, u xtehet gharkubbtejh fl-art u beda jagħti fuq sidru u jghid: “Mela nistqarr li gdibt ! It-tin tagħna m'hux kbir bhal ma ghedt jien, imma żgħir, daqs tagħkom xorta wahda; il-laring tagħna m'hux daqs id-dulliegh tagħkom, anqas it-tadam ma hu daqs il-qara' ahmar. Kolloġx daqs tagħkom. Mulejja aħfirli ghax gdibt !”

Iż-żagħżugħ inqasam bid-dahk, u qallu: “Kolloġx sewwa, ghaddi. Issa ma jiġrilek xejn. !”

AHBARIJET TA' L-ART IMQADDSA

Il-Gublew tal-Fidda Sacerdotali tal-Vigarju Generali ta' l-Ordni. Fit-12 ta' Gunju li ghadda, li kien it-Tieni Hadd fuq Ghid il-Hamsin, ir-Reverendissmu P. KOSTANTINU KOSER, O.F.M., Vigarju Generali ta' l-Ordni kollu Frangiskan, għalaq il-25 sena mill-Ewwel Quddiesa Tiegbu. Għal din l-Okkazzjoni, il-Provinċi kollha frangiskani maxxerrdin mad-dinja tqanqlu bil-fex u b'funkjonijiet, b'talb u b'għemejjel ehra qaddisa wrew il-qima u limhabba tagħhom ta' uħied leja il-Missier u Mexxej spiritwali tagħhom.

Il-Kustodja ta' l-Art Imqaddsa, b'amar tar-Rev.mu P. Kustodju u tal-Ven. Diskretorju tagħha, fis-Santwarji, fil-Knejjes u kappelli, kif ukoll fil-Kunventi, fid-Djar u f'kull fejn tinfirex is-setgħa tagħha, dak il-jum, 12 ta' Gunju, gie dik-arat “JUM FRANCISKAN”, li fis, kull

ma sar ta' ġid spiritwali f'dak il-jum mill-Missjunarji, mis-Sorijiet u mill-insara, kollu gie magħmul skond il-fekhma tar-Rev.mu P. Vigarju Generali.

Fil-kbar funzjonijiet li saru f'dak il-jum, mal-Patrijet Frangiskani hadu schem ukoll l-Eċċ. Tieghu ir-Reverendissmu Mons. A. Sepinski O.F.M., Arċisqof u Delegat Appostolu għal Gerusalemm u l-Palestina, x'whud mill-Isqfijiet u Kleru ieħor mill-Orjentali, ukoll minn dawk mif-rudin u ma naqsux ukoll Uffieċjali li jirrapprezentaw l-Awtorità Civili ta' Gerusalemm.

N.B. — Ukoll il-Provinċijsa tagħna ta' Malta f'dak il-jum ma naqsitx li turi l-qima u lim-habba tagħha lejja ir-Rev.mu P. Vigarju Generali ta' l-Ordni f'dan il-Gublew tal-Fidda Sacerdotali Tieghu. Il-JUM FRANGISKAN gie wkoll dikkarat għal-